

Розглянуто на засіданні методичної комісії вчителів предметів мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література, зарубіжна література)
 Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО педагогічною радою (протокол №1 від 29.08.2023 р.) згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №329 від 13.04.2011 р., наказом Міністерства освіти і науки України №1222 від 21.08.2013р. (зі змінами)

Обов’язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 7–9 класах

Класи	7		8		9	
<i>Семестри</i>	I	II	I	II	I	II
Контрольні роботи у формі:	3	3	3	3	3	3
контрольного класного твору;	1	1	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення* (у+п)	2	2	2	2	2	2
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5

Обов’язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 10-11 класах

<i>Семестри</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
<i>Рівні</i>	<i>стандарту</i>		<i>профільний</i>	
Контрольні роботи у формі:	2	2	4	4
контрольного класного твору;	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1	1	3	3

Уроки розвитку мовлення (у+п; у межах текстуального вивчення)	2 (1у+1п)	2 (1у+1п)	3 (1у+2п)	3 (2у+1п)
Уроки позакласного читання	1	1	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5

*Контрольні класні твори пропонуємо давати у формі есе, мінітворів щодо розкриття певної проблеми чи образу програмового тексту тощо. Це розвиватиме самостійне творче мислення учнів і дасть їм можливість виконати роботу протягом одного уроку.

**У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового. Умовне позначення в таблиці – (у + п).

Рекомендуємо оцінку за письмовий вид роботи виставляти всім учням, за усний – кількості учнів, які відповідали протягом уроку.

Оцінка за контрольний твір із зарубіжної літератури є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи. Надпис у журнальній колонці «Твір» не робиться.

Оцінку за читання напам'ять творів з української літератури виставляють у колонку без дати з надписом «Напам'ять».

Оцінювання знань із зарубіжної літератури здійснюється на основі:

- 1) знання змісту програмових творів, біографій письменників;
- 2) уміння переказувати;
- 3) уміння інтерпретувати прочитані твори (висувати гіпотези, висловлювати власну думку з приводу прочитаного);
- 4) здійснення аналізу художнього твору (тема, ідея, жанр, проблематика, композиція);
- 5) знання теорії літератури;
- 6) уміння аналізувати образи;
- 7) знання цілісності літературного процесу;
- 8) установлення міжпредметних зв'язків;
- 9) уміння виконувати завдання творчого характеру.

У системі оцінювання розрізняють 4 (чотири) рівні навчальних досягнень учнів:

- **перший рівень** — початковий (1-3 бали). Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;
- **другий рівень** – середній (4-6 балів). Учень відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;
- **третій рівень** — достатній (7-9 балів). Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, уміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;
- **четвертий рівень** – високий (10-12 балів). Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища й факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

Процедура оцінювання здобувачів освіти
Поточне оцінювання на уроці

Оцінка за урок виставляється за:

- ❖ виконання домашнього завдання;
- ❖ усні відповіді під час фронтального опитування;
- ❖ індивідуальні відповіді (знання теорії літератури, змісту творів, уміння аналізувати художній твір);
- ❖ робота біля дошки;
- ❖ творчі (усні та письмові) роботи.

Критерії поурочного оцінювання на урока із зарубіжної літератури

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий рівень	
1	Учень/учениця на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи окремий літературний факт або явище (автора й назву твору, окремих літературних персонажів тощо)
2	Учень/учениця розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням (називає окремі факти з життя і творчості письменника, головних персонажів твору, упізнає за описом окремого персонажа твору, упізнає, з якого твору взято уривок тощо)
3	Учень/учениця розуміє навчальний матеріал і за допомогою вчителя дає відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності, називає на репродуктивному рівні жанр твору, упізнає літературний факт за описом або визначенням)
Середній рівень	
4	Учень/учениця має уявлення про зміст твору, може переказати незначну його частину та з допомогою вчителя визначає основні сюжетні елементи, на репродуктивному рівні відтворює фактичний матеріал
5	Учень/учениця знає зміст твору, переказує окрему його частину, знаходить у тексті приклади відповідно до сформульованого завдання, висловлює оцінювальне судження і доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, дає визначення літературних термінів
6	Учень/учениця знає зміст твору, може переказати значну його частину, з допомогою вчителя виділяє головні епізоди, уміє формулювати думки, називає риси характеру літературних героїв, встановлює окремі причиново-наслідкові зв'язки, дає визначення літературних термінів з прикладами
Достатній рівень	
7	Учень/учениця володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі приклади з тексту
8	Учень/учениця володіє матеріалом, за зразком аналізує текст, виправляє допущені помилки, добирає докази на підтвердження висловленої

	думки, застосовує відомі факти, поняття для виконання стандартних навчальних завдань
9	Учень/учениця володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань
	Високий рівень
10	Учень/учениця володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює літературні явища, працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал
11	Учень/учениця на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками комплексного аналізу художнього твору, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища літератури й культури, виявляючи власну позицію щодо них
12	Учень/учениця вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, має схильність до літературної творчості

ВИДИ РОБІТ ІЗ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ УРОКІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- складання оповідання (казки) за прислів'ям;
- добір прислів'їв, крилатих виразів, фразеологічних зворотів, що виражають головну ідею твору;
- введення власних описів в інтер'єр, портрет, пейзаж у вже існуючому творі;
- усний переказ оповідання, епізоду твору;
- твір-характеристика персонажа;
- написання асоціативного етюду, викликаного певним художнім образом;
- написання вітального слова на честь літературного героя, автора тощо;
- твір-опис за картиною;
- складання тез літературно-критичної статті (параграфу підручника);
- підготовка проєкту (з можливим використанням мультимедійних технологій) –індивідуального чи колективного –з метою представлення життєвого і творчого шляху, естетичних уподобань письменника тощо;
- складання анкети головного героя, цитатних характеристик, конспекту, рецензії, анотації;
- написання реферату, есе, мінітворів, відповідей на проблемні питання;
- ідейно-художній аналіз поетичного чи прозового твору;

- написання листа авторові улюбленої книжки;
- інсценізація твору (конкурс на кращу інсценізацію уривка твору) тощо.
- підготовка рекламних роликів та літературних білбордів, буктрейлерів та презентацій, мемів, колажів та летбуків, пазлів і ментальних карт, ілюстрацій та коміксів тощо;
- створення віртуальних сторінок письменників у соціальних мережах, акаунтів літературних персонажів, листів-звернень, відеолістів.

Виразне читання

Вимоги до виразного читання

1. Відтворення емоційної насиченості твору (внутрішнє «бачення», робота творчої уяви читця – особливо поетичного тексту).
2. Розуміння ідейно-художнього смислу, а не лише фактичного змісту тексту.
3. Вміння висловити своє особисте ставлення, передати зміст і настрій слухачам.

Орієнтовна кількість слів для вивчення напам'ять уривків прозових текстів

Клас	7-й	8-й	9-й
Кількість слів	70–80	80–90	90–100

Рекомендуємо вчителям самим визначати уривки прозових творів (один раз на рік). Для вивчення уривка прозового тексту напам'ять краще вибирати пейзажі, описи зовнішності (характеру) літературного героя чи описи інтер'єру (екстер'єру) будівлі.

Критерії оцінювання виразного читання напам'ять художніх творів (за О.О. Ісаєвою)

Бали	Критерії оцінювання
	Початковий рівень
1	Учень/учениця монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
2	Учень/учениця невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
3	Учень/учениця читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.
	Середній рівень
4	При читанні напам'ять твору учень/учениця допускає значну кількість помилок різного характеру.
5	Учень/учениця читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.

6	Учень/учениця читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
Достатній рівень	
7	При читанні напам'ять твору учень правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно.
8	Вивчений напам'ять твір учень/учениця читає з окремими декламаційними огріхами.
9	Учень/учениця виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності.
Високий рівень	
10	Учень/учениця виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять.
11	Вивчений напам'ять твір учень/учениця декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного.
12	Читання напам'ять твору учнем/ученицею відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учень/учениця виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє «надзавдання» (мету) читання твору.

Оцінювання зошитів

Ведення зошитів оцінюють від 1 до 12 балів щомісяця протягом семестру. У разі відсутності учня/учениці на уроках протягом місяця рекомендуємо в колонці за ведення зошита зазначати н/о (нема оцінки).

Оцінку за ведення зошита із зарубіжної літератури виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць. Під час оцінювання потрібно враховувати наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог орфографічного режиму).

Для контрольних робіт із зарубіжної літератури використовують один зошит.

**Орієнтовний обсяг
складеного**

Клас	Кількість сторінок
7-й	1,5-2,0
8-й	2,0-2,5
9-й	2,5-3,0
10-й	3,0-3,5
11-й	3,0-3,5

**письмового твору,
учнем/ученицею**

Критерії оцінювання контрольних творів

Рівень	Бали	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
			орфографічних і пунктуаційних	лексичних, граматичних і стилістичних
Початковий (Бали цього рівня одержують учні, які не досягають значного успіху за жодним із визначених критеріїв)	1	Учень будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна*.	15-16 і більше	9-10
	2	Учень будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.	13-14	
	3	За обсягом робота складає менше половини від норми; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.	11-12	
Середній (Балів цього рівня заслуго-вують учні, які будують текст, що за критерієм обсягу, повноти відтворення інформації і зв'язності значною мірою задовольняє норму, але за іншими критеріями результати істотно нижчі)	4	Усне чи письмове висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників(до семи), наприклад: характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий (у разі переказу – не використано авторську лексику).	9-10	7-8
	5	За обсягом робота наближається до норми, у цілому є завершеною, тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки за низкою показників(до шести): роботі властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю та ін.	7-8	

	6	За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти): помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.	5-6	
Достатній (Балів цього рівня заслуго-вують учні, які досить вправно будують текст за більшістю критеріїв, але за деякими з них ще припускаються недоліків)	7	Учень самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст (у разі переказу – з урахуванням виду переказу), вдало добираються лексичні засоби (у разі переказу – використовує авторські засоби виразності, образності мовлення), але в роботі є недоліки (до чотирьох), наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується тощо.	4	5-6
	8	Учень самостійно будує достатньо повне (у разі переказу – з урахуванням виду переказу), осмислене, самостійно і в цілому вдало написане висловлювання, проте трапляються ще недоліки за певними показниками(до трьох).	3	
	9	Учень самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст (у разі переказу – з урахуванням виду переказу); розкриває тему, висловлює основну думку (у разі переказу – авторську позицію); вдало добирає лексичні засоби (у разі переказу – використовує авторські засоби виразності, образності мовлення); однак припускається окремих недоліків (за двома показниками): здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.	1+1 (негруба)	
Високий (Балів цього рівня заслуго-вують учні, які вправно за змістом і формою будують текст;	10	Учень самостійно будує послідовний, повний (у разі переказу – з урахуванням виду переказу) текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему; (у разі переказу – зіставляє	1	3

висловлюють і аргументують свою думку; вміють зіставляти різні погляди на той самий предмет, оцінювати аргументи на їх доказ, обирати один із них; окрім того, пристосовують висловлювання до особливостей певної мовленнєвої ситуації, комунікативного завдання)		свою позицію з авторською), робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але за одним з критеріїв допущено недолік.		
	11	Учень самостійно будує послідовний, повний (у разі переказу – з урахуванням виду переказу) текст, ураховує комунікативне завдання; висловлює власну думку, зіставляє її з думками своїх однокласників (у разі переказу – враховує авторську позицію), вміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.	1 (негруба)	2
	12	Учень самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.		

Оцінювання есе

Оцінка за есе є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у журнал з датою написання роботи. Оскільки за есе виставляється одна оцінка, то запис у роботах учнів матиме такий вигляд:

Наприклад:

3 -2 : «9»

МО - 3 -7 : «7» = 8 балів

Оцінюючи мовне оформлення есе беруть до уваги наявність:

- орфографічних і пунктуаційних помилок, які підраховують сумарно, без диференціації (перша позиція);
- лексичних, граматичних і стилістичних помилок (друга позиція). Під час виведення єдиної оцінки за есе до кількості балів, набраних за зміст роботи, додається кількість балів за мовне оформлення, а їхня сума ділиться на Якщо частка не є цілим числом, то її округлюють у бік більшого числа (на користь учня).

У процесі перевірки есе помилки на вивчені правила вчитель тільки підкреслює й помічає на берегах, а виправляє їх учень. Помилки на правила, які не вивчались, виправляються вчителем, але не враховуються. Проте, помилки, які повторюються кілька разів (повторювальні помилки), але в різних словах і різних реченнях вважають різними помилками.

«Негрубі» помилки:

- винятки з усіх правил;
- написання великої літери в складних власних найменуваннях;
- написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- випадки, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як..., не що інше, як..., ніхто інший не..., ніщо інше не,..);
- заміна одного розділового знака іншим.

